

10 Μαΐου, 1994

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 554/92)

5 Ο περί Δήμων Νόμος (Ν. 111/85) — Άρθρο 16(2) του Ν. 111/85 — Ασυμβί-
βαστο το αξίωμα του Δημάρχου προς θέση στη δημόσια εκπαιδευτική
υπηρεσία — Ορθά αναστάληκε η καταβολή σύνταξης σε εκπαιδευτικό
που εκλέγηκε Δήμαρχος, βάσει του Άρθρου 8Α(2)(β)(ι) των Περί Συντά-
ξεων Καθηγητών Νόμων 1967-1976.

10 Συνταγματικό Δίκαιο — Αρχή της ισότητας — Άρθρο 28 του Συντάγματος
— Ισχυρισμός για παραβίασή του πρέπει να τεκμηριώνεται και όχι να
προβάλλεται αόριστα.

10 Ο αιτητής προσέβαλε με την προσφυγή του την απόφαση αναστολής
της καταβολής της επιπρόσθετης σύνταξης που λάμβανε, για το λόγο ότι
είχε εκλεγεί ως Δήμαρχος.

15 Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε
ότι:

20 1. Η επίδικη απόφαση καταρτίθηκε - χωρίς να υπάρχει υποστήριξη -
ως αναπαισιολόγητη. Το περιεχόμενο όμως της επιστολής, παράρτημα
Δ, αλλά και τα στοιχεία του φακέλου επιμαρτυρούν το αντίθετο.
Αφού διαπιστώνεται η ανάληψη από τον αιτητή του αξιώματος του
25 Δημάρχου γίνεται επίκληση στην παράγραφο (β)(ι) του εδ.2 του
Άρθρου 8Α των περί Συντάξεων Καθηγητών Νόμων 1967-1976 και
του Άρθρου 16(2) του περί Δήμων Νόμου αρ. 111/85. Το τελευταίο
καθιερώνει το ασυμβίβαστο του αξιώματος του Δημάρχου προς θέ-

- ση στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία. Παρατηρείται ότι οι συν-
 διασμένες διατάξεις των Νόμων αυτών αποτελούν όντως το νο-
 μοθετικό πλαίσιο της υπόθεσης που δικαιολογούσε - πιο σωστά
 επέβαλε - τη λήψη της επίδικης απόφασης. Είναι ορθό να λεχθεί 5
 ότι η αρχή του ασυμβίβαστου ορισμένων αξιωμάτων, θέσεων ή
 ιδιοτήτων είναι εμπεδωμένη στο κυπριακό σύνταγμα.
2. Η δικηγόρος του αιτητή έχει παραθέσει και σωρείαν άλλων λόγων
 ακύρωσης. Είναι όμως γενικολογίες. Περαιτέρω δεν αναφέρονται 10
 (όπου χρειάζεται) ούτε αποδεικνύονται τα πραγματικά περιστατι-
 κά που θεμελιώνουν τον προβαλλόμενο λόγο. Η απόφαση χαρα-
 κτηρίζεται ως αντισυνταγματική και αναφέρει απλώς ότι αντίκει-
 ται στα Άρθρα 25, 26 και 28 του συντάγματος. Καμιά απολύτως
 ανάπτυξη. Επομένως ο λόγος αντισυνταγματικότητας είναι απορ- 15
 ρριπτός ως αόριστος. Εν πάση περιπτώσει το Δικαστήριο δεν μπο-
 ρεί να διακρίνει το συσχετισμό της επίδικης απόφασης με τις δια-
 τάξεις αυτές. Το Άρθρο 25 κατοχυρώνει την ελευθερία άσκησης
 επαγγέλματος ενώ το 26 προστατεύει το δικαίωμα του συμβάλλε-
 σθαι. 20
- Αναφορικά με το 28 αναφέρθηκε ότι ο αιτητής "δεν τυγχάνει της
 ίδιας μεταχείρισης με το Δήμαρχο Λάρινακος". Είναι όμως ολό-
 τελα άγνωστες οι συνθήκες μεταχείρισης του τελευταίου στο υπό
 συζήτηση θέμα για να είναι σε θέση το δικαστήριο να διαγνώσει 25
 τεκμηριωμένα άνιση μεταχείριση σε βάρος του αιτητή.
3. Ο λόγος ότι η απόφαση ήταν προϊόν πλάνης περί τα πράγματα εί-
 ναι επίσης αόριστος και πρέπει να απορριφθεί δεδομένου ότι δεν
 έχει υποδειχθεί η φύση και η έκταση της παρανόησης των γεγονό- 30
 των ή το νομικό σφάλμα που επιλόχωνε στην εμμηγεία των
 σχετικών νομοθετικών διατάξεων.
4. Άλλος λόγος που είναι απορριπτός ως ανεπίδεκτος δικαστικής
 εκτίμησης είναι ο εξής ο οποίος αντιγράφεται από την κύρια αγό- 35
 ρευση
- "Η προβαλλόμενη πράξη και/ή απόφαση είναι προϊόν κακής
 χρήσης της διακριτικής ευχέρειας του εκδόντος οργάνου καθότι
 δεν υπήρξε ίση κατά τους κανόνες δικαίου κρίσης των ομοειδών
 νομικών και πραγματικών καταστάσεων και είναι αντίθετη του 40
 κατά την κοινή πείρα και αντίληψη λογικού περιεχομένου και κα-
 ταργεί την αρχή της χρηστής διοίκησης και το πνεύμα επιείκειας."

Το ίδιο ισχύει και για τους υπόλοιπους λόγους. Το αναπόφευκτο

συμπέρασμα είναι ότι δεν έχει αποδειχθεί λόγος επέμβασης.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

5 Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της αναστολής καταβολής της επιπρόσθετης σύνταξης την οποία λάμβανε ο αιτητής.

10 Α. Τιμόθη, για τον Αιτητή.

Ρ. Πετρίδου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

15 *Cur. adv. vult.*

20 ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Αιτία της προσφυγής είναι η αναστολή καταβολής της επιπρόσθετης σύνταξης που έπαιρνε ο αιτητής. Ο αιτητής βάλλει κατά της απόφασης αυτής σαν παράνομης και ακόμη αντισυνταγματικής. Για να αντιληφθούμε όμως τη φύση και έκταση της διαφοράς είναι ανάγκη να ανατρέξουμε στη σταδιοδρομία του αιτητή στην οποία και οφείλει τα συνταξιοδοτικά του δικαιώματα.

25 Ο αιτητής είχε σύντομη θητεία στην ιδιωτική εκπαίδευση σαν καθηγητής από 1/9/59 μέχρι 31/8/61. Την επόμενη δεκαετία διετέλεσε βουλευτής (μέχρι τον Ιούλιο του 1970). Επανήλθε στην εκπαίδευση στις αρχές του 1973. Αυτή τη φορά στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία. Εργάστηκε αρχικά με σύμβαση που κάλυψε την περίοδο από 11/1/73 μέχρι 20/9/73. Όταν έληξε μονιμοποιήθηκε. Στη θέση αυτή 30 υπηρέτησε μέχρι 9/9/80, που παραιτήθηκε για να αναλάβει πολιτικό αξίωμα. Διορίστηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Υφυπουργός Εσωτερικών από 10/9/80 αφού προηγουμένως συνταξιοδοτήθηκε για τη συντάξιμη περίοδο που εργάστηκε σαν εκπαιδευτικός.

35 Κατά τον κρίσιμο χρόνο τα δικαιώματα του αιτητή καθορίστηκαν σύμφωνα με τους περί Συντάξεων Καθηγητών Νόμους 1967 έως 1976. Συναφές είναι το άρθρο 8Α(1) που διέπει τις περιπτώσεις αφυπηρέτησης καθηγητών που αναλαμβάνουν δημόσιο λειτουργήμα και που θέτει τους όρους και προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους.

40

“8Α(1) Οσάκις καθηγητής αφυπηρετή προς ανάληψιν δημοσίου λειτουργήματος ασυμβίβαστου προς το αξίωμα ή την θέσιν ήν κατέχει εν τη δημοσία εκπαιδευτική υπηρεσία, ούτος εις πάσαν περίπτωσιν λαμβάνει διά την τοιαύτην δημοσίαν εκπαιδευτικήν

υπηρεσίαν:

(α) σύνταξιν δυνάμει του άρθρου 3, του εν αυτώ όρου περί συμπληρώσεως δεκαετούς υπηρεσίας και των διατάξεων του άρθρου 4 μη λαμβανομένων υπ' όψιν και 5

(β) τοσαύτην επιπρόσθετον σύνταξιν όσπν το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελε κρίνει δικαίαν και πρέπουσαν.”

Αποτέλεσμα ήταν η απονομή μηνιαίας σύνταξης στον αιτητή 10 κατ' εφαρμογήν των διατάξεων της παραγράφου (α) ανωτέρω. Διευκρινίζεται ότι δε λήφθηκε υπόψη η απασχόληση του αιτητή στην ιδιωτική εκπαίδευση. Η υπαγωγή της περιόδου εκείνης στη σύνταξιμη υπηρεσία δεν ήταν επιτρεπτή. Θα προσέκρουε στις διατάξεις του άρθρ. 6 του νόμου. 15

Περαιτέρω στις 11/6/81 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το άρθρο 8(1)(β), να παραχωρήσει στον αιτητή, εκτός από τη σύνταξη που εγκρίθηκε για την πραγματική του υπηρεσία και επιπρόσθετη σύνταξη. Η συμπληρωματική αυτή σύνταξη υπολογίστηκε με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 8(2)(α)(i). Και θα ήταν ίση με τη σύνταξη που θα είχε δικαίωμα να πάρει αν υπηρετούσε στη δημόσια εκπαίδευση για τόση περιπλέον περίοδο όση υπηρέτησε προτού αναλάβει καθήκοντα Υφυπουργού (δηλαδή για ακόμη 7 χρόνια και 7 μήνες). 20
Ακόμη εγκρίθηκε 25
χαριστικά χορήγηση πρόσθετης σύνταξης για περίοδο 2 χρόνων και 5 μηνών.

Η καταβολή επιπρόσθετης σύνταξης υπόκειται στις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδ. 2 του ίδιου άρθρου. Η σύνταξη δεν καταβάλλεται στο δικαιούχο την περίοδο κατά την οποίαν αυτός 30

“(i) κατέχει το αμέσως μετά την αφυπηρέτησίν του αναληφθέν υπ' αυτού δημόσιον λειτούργημα· ή 35

(ii) κατέχει οιονδήποτε μεταγενεστέρως αναληφθέν υπ' αυτού δημόσιο λειτούργημα όπερ είναι ασυμβίβαστον προς το αξίωμα ή την θέσιν ήν κατείχεν εν τη δημοσία εκπαιδευτική υπηρεσία κατά την αφυπηρέτησίν του· ή 40

(iii)

Η επικουρική (επιπρόσθετη) σύνταξη άρχισε να καταβάλλεται στον αιτητή από 30/5/91 που έπαυσε να κατέχει οποιοδήποτε δημό-

5 σιο αξίωμα όπως άλλωστε είχε αποφασίσει το 1981 το Συμβούλιο. Για να μην υπάρχει κενό στην εικόνα θα μπορούσε να αναφερθεί ότι από τις 20/4/82 μέχρι το Δεκέμβριο του 1985 ο αιτητής ασκούσε καθήκοντα Ειδικού Συμβούλου του Προέδρου της Δημοκρατίας με αποδοχές Υφυπουργού. Και από τότε μέχρι 29/5/91 ήταν μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων.

10 Οι περίοδοι που ο αιτητής υπηρέτησε σαν Υφυπουργός, Ειδικός Σύμβουλος και Βουλευτής διαχωρίζονται από το χρονικό διάστημα που βρισκόταν στη δημόσια εκπαίδευση ως καθηγητής και την κτήση σύνταξης από την αιτία αυτή. Η συνταξιοδότηση προσώπου που κατείχε πολιτικά αξιώματα διέπεται από τις διατάξεις του περί Συντάξεων (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργοί και 15 Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων) Νόμου αρ. 49/80, όπως τροποποιήθηκε.

20 Τα δικαιώματα του αιτητή σε σύνταξη για όσο καιρό θήτευσε σε πολιτικό λειτουργήμα καθορίστηκαν με βάση τις διατάξεις του παραπάνω νομοθετήματος. Η υπουργική και βουλευτική σύνταξη καταβάλλονται με ρητή πρόνοια του νόμου από την επομένη της συμπλήρωσης του 60ου έτους του δικαιούχου. Ας σημειωθεί ότι ο αιτητής έγινε 60 χρονών στις 9/6/93.

25 Επαναλαμβάνω ότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 11/6/81 για επιπρόσθετη σύνταξη τέθηκε σε εφαρμογή από 30/5/91. Η καταβολή της όμως διακόπηκε μετά την εκλογή του στο αξίωμα του Δημάρχου Έγκωμης στις 22/12/91. Η σχετική απόφαση - που είναι αντικείμενο της προσφυγής - κοινοποιήθηκε στον αιτητή με επιστολή ημερ. 14/5/92 (παράρτημα Δ στην αίτηση). 30

35 Πρέπει να ληφθεί ότι και η σύνταξη που παρέχεται σε βουλευτή ή υπουργό μετά τα 60 του χρόνια αναστέλλεται σε περίπτωση που ο συνταξιοδοτούμενος αναλαμβάνει άλλο δημόσιο αξίωμα ή λειτουργήμα για όσο χρονικό διάστημα ασκεί τέτοιο αξίωμα ή λειτουργήμα [(άρθρο 5(3) και 6(3) των περί Συντάξεων (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας κ.λ.π.) Νόμων 1980 έως 1991]. Ο αιτητής υπέβαλε παράπονο στον Επίτροπο Διοικήσεως που αφορά βασικά στις διατάξεις αυτές. Φαίνεται ότι η τροποποίηση που ακολούθησε 40 με το άρθρο 2 του ν. 63(1)/93 επιλύει το θέμα ευνοϊκά για τον αιτητή. Αυτό τουλάχιστον ισχυρίστηκε η δικηγόρος των καθών χωρίς να αντικρουσθεί. Όπως και νάχει το θέμα εκείνο στο προκείμενο η κρίση του δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας της απόφασης για αναστολή πληρωμής της επιπρόσθετης σύνταξης

που είναι και η μόνη απόφαση που ο αιτητής προσβάλλει με την προσφυγή του.

Η επίδικη απόφαση κατακρίθηκε - πρέπει να πω χωρίς να υπάρχει υποστήριξη - ως αναιτιολόγητη. Το περιεχόμενο όμως της επιστολής, παράρτημα Δ, αλλά και τα στοιχεία του φακέλου επιμαρτυρούν το αντίθετο. Αφού διαπιστώνεται η ανάληψη από τον αιτητή του αξιώματος του Δημάρχου γίνεται επίκληση στην παράγραφο (β)(ii) του εδ. 2 του άρθρ. 8 Α των περί Συντάξεων Καθηγητών Νόμων και του άρθρου 16(2) του περί Δήμων Νόμου αρ.111/85. Το τελευταίο καθιερώνει το ασυμβίβαστο του αξιώματος του Δημάρχου προς θέση στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία. Παρατηρώ ότι οι συνδυασμένες διατάξεις των νόμων αυτών αποτελούν όντως το νομοθετικό πλαίσιο της υπόθεσης που δικαιολογούσε - πιο σωστά επέβαλλε - τη λήψη της επίδικης απόφασης. Είναι ορθό να λεχθεί ότι η αρχή του ασυμβίβαστου ορισμένων αξιωμάτων, θέσεων ή ιδιοτήτων είναι εμπεδωμένη στο κυπριακό σύνταγμα. Βλέπε λ.χ. τις πρόνοιες του άρθρ. 41 που αφορούν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Με την ίδια αρχή είναι διατυπωμένο και το σύνταγμα της Ελλάδας: Βλέπε Α.Θ. Τσάτσος "Συνταγματικό Δίκαιο" τόμος Β' 1992, σελ. 143, 146, 249 και 250 και Π. Παραρά "Σύνταγμα" 1975 Κορυπ II, σελ. 104 και επ.

Στην απαντητική του αγόρευση ο αιτητής κάμνει νύξη ότι του καταβαλλόταν η επιπρόσθετη σύνταξη ενώ ήταν Υφυπουργός. Ο ισχυρισμός δεν έχει τεκμηριωθεί. Και μάλιστα αντικρούεται από το φάκελο και το υλικό που προσκόμισε κατά τη δίκη η δικηγόρος των καθών. Όλα αυτά ανεξάρτητα από την επίδραση που θα μπορούσε μια τέτοια ενέργεια να ασκήσει πάνω στη νομιμότητα της επίδικης απόφασης.

Η δικηγόρος του αιτητή έχει παραθέσει και σωρείαν άλλων λόγων ακύρωσης. Είναι όμως γενικολογίες. Περαιτέρω δεν αναφέρονται (όπου χρειάζεται) ούτε αποδεικνύονται τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν τον προβαλλόμενο λόγο. Η απόφαση χαρακτηρίζεται ως αντισυνταγματική και αναφέρει απλώς ότι αντίκειται στα άρθρ. 25, 26 και 28 του συντάγματος. Καμια απολύτως ανάπτυξη. Επομένως ο λόγος αντισυνταγματικότητας είναι απορριπτός ως αόριστος. Εν πάση περιπτώσει δεν μπορώ να διακρίνω το συσχετισμό της επίδικης απόφασης με τις διατάξεις αυτές. Το άρθρο 25 κατοχυρώνει την ελευθερία άσκησης επαγγέλματος ενώ το 26 προστατεύει το δικαίωμα του συμβάλλεσθαι.

Αναφορικά με το 28 αναφέρθηκε ότι ο αιτητής "δεν τυγχάνει της

5 ίδιας μεταχείρισης με το Δήμαρχο Λάρινακος". Είναι όμως ολότελα άγνωστες οι συνθήκες μεταχείρισης του τελευταίου στο υπό συζήτηση θέμα για να είναι σε θέση το δικαστήριο να διαγνώσει τεκμηριωμένα άνιση μεταχείριση σε βάρος του αιτητή. Σχετική είναι η απόφαση του Σ.τ.Ε. 4655/87, που η σύνοψή της έχει ως εξής:

10 "Λόγος προσφυγής περί παραβίασεως της αρχής της ισότητας απορρίπτεται ως αόριστος αφού δεν συγκεκριμενοποιείται η παραβίαση της συνταγματικής αρχής της ισότητας στην κρινόμενη περίπτωση."

15 Λόγος ότι η απόφαση ήταν προϊόν πλάνης περί τα πράγματα είναι επίσης αόριστος και πρέπει να απορριφθεί δεδομένου ότι δεν έχει υποδειχθεί η φύση και η έκταση της παρανόησης των γεγονότων ή το νομικό σφάλμα που εμφιλοχώρησε στην ερμηνεία των σχετικών νομοθετικών διατάξεων.

20 Άλλος λόγος που είναι απορριπτέος ως ανεπίδεκτος δικαστικής εκτίμησης είναι ο εξής που τον αντιγράφω από την κύρια αγόρευση:

25 "Η προσβαλλόμενη πράξη και/ή απόφαση είναι προϊόν κακής χρήσης της διακριτικής ευχέρειας του εκδόντος οργάνου καθότι δεν υπήρξε ίση κατά τους κανόνες δικαίου κρίσης των ομοειδών νομικών και πραγματικών καταστάσεων και είναι αντίθετη του κατά την κοινή πείρα και αντίληψη λογικού περιεχομένου και καταργεί την αρχή της χρηστής διοίκησης και το πνεύμα επιείκειας."

30 Το ίδιο ισχύει και για τους υπόλοιπους λόγους. Το αναπόφευκτο συμπέρασμα είναι ότι δεν έχει αποδειχθεί λόγος επέμβασης. Η αίτηση απορρίπτεται. Η επίδικη απόφαση επικυρώνεται. Δεν εκδίδω διάταγμα για έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.